

นิทานหุ่นชัก

ความเป็นมาและความสำคัญของการอ่าน

กระบวนการสร้างสติปัญญาของมนุษย์หนทางหนึ่งที่เป็นหนทางสำคัญ คือ "การอ่าน" ไม่ว่าจะอ่านจากหนังสือหรือสื่อใด ๆ ก็ล้วนแต่มีความสำคัญในการสร้างพฤติกรรมแห่งการ "เรียนรู้ตลอดชีวิต" ทั้งสิ้น ยิ่งถ้ามีขั้นตอนการบ่มเพาะที่เหมาะสม น่าสนใจ เร้าความรู้สึก และทำอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้บุคคลนั้นมีนิสัยรักการอ่าน นำสู่การพัฒนาความคิดได้อย่างกว้างไกลไม่สิ้นสุด เพื่อส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กปฐมวัย คือกระบวนการส่งเสริมให้พ่อแม่มีความสุขกับลูกน้อยโดยมีหนังสือเป็นสื่อสานสายใยในครอบครัว และสร้างพื้นฐานการศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ นั้นหมายถึงผู้ใหญ่ทุกคนพึงตระหนักรู้ว่า "วัยเด็กเล็ก" โดยเฉพาะในช่วงปีแรกของชีวิต เป็นช่วงวัยที่พึงเพาะกล้าเมล็ดพันธุ์แห่งการอ่านในเด็กด้วยการจัดกระบวนการในการกระตุ้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจนเป็น "นิสัย" ด้วยความเชื่อว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชีวิตเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดวิธีหนึ่ง และวิธีที่จะทำให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้น คือ พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลเด็กหยิบจับหนังสือบ่อย ๆ และใช้หนังสือเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาเด็ก จนเป็น "นิสัย" พร้อมการใช้หนังสือเป็นสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบ "การเล่น การเล่า และการเรียนรู้" อย่างมีสีสัน สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ถ้าผู้ใหญ่ทำได้ เด็กก็จะชินกับหนังสือและการอ่านจนติดเป็น "นิสัย" เช่นกัน

การอ่านนอกจากเป็น กระบวนการสร้างสติปัญญา ที่ดีแล้วยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และจิตใจให้แก่ผู้อ่านด้วย ยิ่งผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเรื่องี่อ่านมากเท่าไร การเรียนรู้ก็ยิ่งพัฒนาขึ้นเท่านั้น การอ่านกับเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญที่คุณควรปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปฐมวัยเพราะเด็กในวัยนี้จะซึบซับและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้ง่ายและรวดเร็ว ยิ่งถ้าได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากคุณครูเป็นประจำและสม่ำเสมอด้วยแล้ว เด็กก็จะเกิดความคุ้นเคยและเคยชินกับการอ่านหนังสือจนพัฒนาเป็นนิสัยรักการอ่านโดยไม่รู้ตัว

เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนมีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเนินรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จึงพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ส่งเสริมผู้ใช้คือครูใช้ห้องสมุดสำหรับการสอนและทำผลงานวิชาการของตน นักเรียนใช้ห้องสมุดสำหรับการเรียน สำหรับสร้างอุปนิสัยที่ดีและให้ตนมีความเจริญเติบโตในทางสติปัญญาให้มีรสนิยมที่ดี รู้จักหนังสือต่าง ๆ โดยกว้างขวาง เด็กที่เริ่มอ่านหนังสือได้ถ้ามีหนังสือให้อ่านแล้วจะสนใจในการอ่านมาก โดยดำเนินการจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความเคลื่อนไหวมีชีวิตชีวา มีการเปลี่ยนแปลง

ให้สอดคล้องกับสังคมและการเรียนรู้ตลอดจนความต้องการของผู้ใช้ จัดหาทรัพยากรเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์สูงสุด จัดห้องสมุดมีชีวิตเน้นมิติ “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” ซึ่งมีแนวคิดที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้จะต้องได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามภารกิจและหน้าที่จึงควรดำเนินการจัดสภาพอันพึงประสงค์เพื่อให้บริการที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนใช้เป็นแหล่งเรียนพัฒนาศักยภาพสูงสุดโดยการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนดทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

สำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับปฐมวัยให้เป็นผู้มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนคือ เต็มใจรักการอ่านและสนใจใฝ่รู้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความต้องการในการเรียนรู้เรื่องที่ตนสนใจ มุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย โรงเรียนบ้านเนินรัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ได้จัดทำห้องสมุดสำหรับเด็กระดับปฐมวัยชื่อ “บ้านอนุบาลहनอนน้อย” มีหนังสือที่เหมาะสมกับวัย จัดบรรยากาศที่เอื้อและกระตุ้นให้เด็กสนใจใฝ่รู้ อยากอ่านหรือหยิบหนังสือดูตามความสนใจและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน "การเล่น การเล่า และการเรียนรู้" มีวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดความสนใจ ใฝ่รู้ และรักการอ่าน
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน โดยการเล่น การเล่า การวาดภาพ การเขียน และการปั้น

กิจกรรมนิทานหุ่นชัก

วัสดุอุปกรณ์

1. ก้านลูกโป่ง

2. ฆ้อนเล็ก

3. หมุดตอก

4. เชือกขาว

5. กระดาษสี

6. แบบภาพการ์ตูนซั๊ก

7. กระดาษแข็ง

8. กาว

9. กรรไกร

10. กระดาษห่อของขวัญ

11. สก๊อตเทปใส

12. ดินสอ

ขั้นตอนการทำนิทานหุ่นชัก

ขั้นตอนที่1. นำแบบหุ่นชักลอกลงบนกระดาษแข็งสี

ขั้นตอนที่ 2. ตัดตัวแบบที่วาดไว้

ขั้นตอนที่

3. ตกแต่งตัวหุ่นชักด้วยกระดาษสี และกระดาษห่อของขวัญ

ขั้นตอนที่

4. ตอกหมุดส่วนแขนและส่วนขาของตัวหุ่น

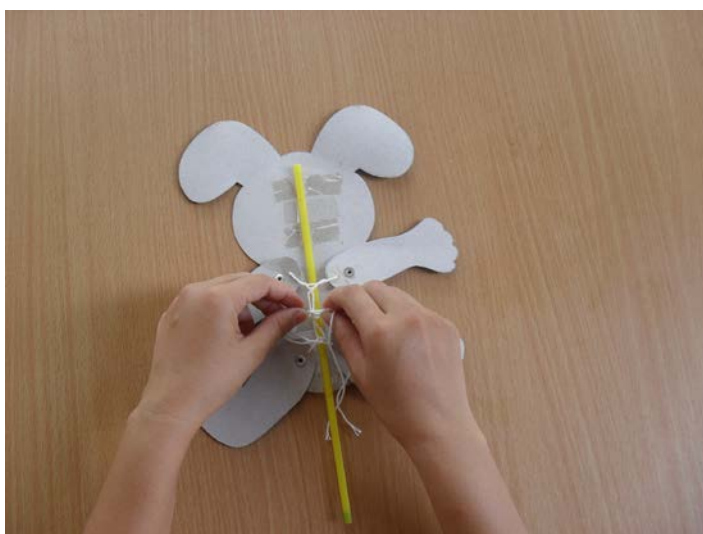
ขั้นตอนที่

5. นำก้านลูกโป่งติดกับด้านหลังของตัวหุ่น ใช้สก็อตเทปใสติดให้แน่น

ขั้นตอนที่

6. นำเชือกผูกหมุดตอกที่ส่วนแขนกับแขนและขากับขา ผูกเชือกตรงกลางระหว่างแขนกับขา ปล่อยเชือกยาวประมาณ 15 เซนติเมตรไว้สำหรับชัก

ผลงานนิทานหุ่นชักที่เสร็จสมบูรณ์

การจัดกิจกรรมนิทานหุ่นชัก

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องและสอดคล้อง เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยใช้สื่อที่เป็นนิทานในรูปแบบอื่นๆ
2. ครูจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้กิจกรรมนิทานหุ่นชัก และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
  - ขั้นที่ 1 ครูเล่านิทานจากหนังสือนิทานภาพ โดยครูกระตุ้นความรู้เบื้องต้นของเด็ก และแนะนำหนังสือก่อนที่จะเริ่มอ่านให้ฟัง เด็กได้คาดเดาว่าเรื่องที่เห็นจากภาพปกน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
  - ขั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรับรู้โครงเรื่อง โดยครูอ่านออกเสียงรวดเดียวให้จบเรื่อง ไม่มีการถามคำถามสอดแทรกระหว่างการอ่านให้เด็กฟัง
  - ขั้นที่ 3 การใช้ภาษาสื่อสาร โดยครูอ่านซ้ำช้าภาพและอ่านซ้ำช้าตัวหนังสือ และขณะที่ครูอ่าน มีการหยุดฟังความคิดเห็น และฟังคำถามของเด็กไปที่ละหน้า
  - ขั้นที่ 4 ครูเล่านิทานเรื่องเดิมอีกครั้งแต่เปลี่ยนจากการใช้หนังสือนิทานภาพเป็นการเล่าด้วยนิทานหุ่นชัก
  - ขั้นที่ 5 เมื่อครูเล่าจบ ให้เด็กร่วมเล่านิทานหุ่นชักร่วมกับครูอีกครั้ง
  - ขั้นที่ 6 สังเกตพฤติกรรมและความสนใจของเด็กจากการร่วมกิจกรรม
3. หลังจากร่วมกิจกรรมกับครู เด็กสามารถเล่านิทานหุ่นชักด้วยตนเองได้ โดยเด็กเป็นคนเลือกตัวละครที่ตนเองชอบจากนิทานและเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยครูคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กใช้หนังสือนิทานจากห้องสมุดเป็นแนวทางในการอ่านและจำเรื่องราวโดยครูและผู้ปกครองร่วมมือกันอ่านนิทานให้เด็กฟัง
4. พฤติกรรมการเรียนรู้และนิสัยรักการอ่านของเด็กพัฒนาเพิ่มมากขึ้น เมื่อเด็กสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านผ่านการเล่น การเล่า การวาดภาพและการเขียน เด็กสามารถเล่านิทานโดยใช้หุ่นชักเป็นอุปกรณ์ในการเล่า และแต่งเนื้อเรื่องนิทานขึ้นเอง
5. ประเมินผล
  1. นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราวรูปภาพในแต่ละบทได้
  2. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่น การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้น
  3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระ
  4. นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้
  5. นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยความเต็มใจ

เกณฑ์การประเมิน

1. นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพในแต่ละบทได้

- 4 หมายถึง นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพ
ในแต่ละบทได้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้
- 3 หมายถึง นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพ
ในแต่ละบทได้ด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพ
ในแต่ละบทได้ โดยครูให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพ
ในแต่ละบทได้ โดยครูคอยให้คำแนะนำทุกครั้ง

2. นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้น

- 4 หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่า
การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้นด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างแก่
ผู้อื่นได้
- 3 หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่า
การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้นด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่า
การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้น โดยครูให้คำแนะนำเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่านโดยการเล่า
การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้น โดยครูให้คำแนะนำทุกครั้ง

3. นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระ

- 4 หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระ และชักชวนผู้อื่น
ร่วมกิจกรรมด้วย
- 3 หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระเฉพาะตนเอง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระ โดยต้องให้ครู
แนะนำเป็นบางครั้งแต่ยังรู้สึกสนุกอยู่
- 1 หมายถึง นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระน้อย โดยต้องให้ครู
แนะนำทุกครั้ง

4. นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้

- 4 หมายถึง นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้ด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้
- 3 หมายถึง นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้
- 2 หมายถึง นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้ได้ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะเป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง นักเรียนสามารถตั้งคำถามง่ายๆ ได้ โดยครูต้องเป็นผู้ชี้แนะทุกครั้ง

5. นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยความเต็มใจ

- 4 หมายถึง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยตนเอง และเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้
- 3 หมายถึง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยตนเอง
- 2 หมายถึง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามที่ครูกำหนด โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ เป็นบางครั้ง
- 1 หมายถึง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามที่ครูกำหนด โดยครูต้องเป็นผู้ชี้แนะทุกครั้ง

แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย

ข้อ	พฤติกรรมความสนใจด้านการอ่าน	ระดับ พฤติกรรมความ สนใจด้านการอ่าน			
		4	3	2	1
1	นักเรียนสามารถใช้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่าน จำเรื่องราว รูปภาพ ในแต่ละบทได้				
2	นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดที่ได้จากการอ่าน โดยการเล่น การเล่า การวาดภาพ การเขียน การปั้น				
3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านอย่างอิสระ				
4	นักเรียนสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่อยากรู้				
5	นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านด้วยความเต็มใจ				

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ณ สุสม (2533) “การศึกษาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการสังเกตของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการเล่นสร้างสรรค์” วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
กัญญา สุวรรณแสง (2538) จิตวิทยาทั่วไป *General psychology*. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา
ณัฐพร พรไชยเดช (2554) สื่อการเล่นของเด็กปฐมวัย [http:// www. gotoknow.org](http://www.gotoknow.org)
คารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ (2554) พฤติกรรมอื่น ๆ ที่เด็กมีต่อหนังสือ <http:// www. gotoknow.org>
บวร งามศิริอุดม (2547) คู่มือวิทยากร โรงเรียนพ่อแม่สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข
สุจิตรา ทวีชีพ (2542) วารสารการศึกษาเด็กปฐมวัย ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม

ประวัติผู้นำเสนอผลงาน

ชื่อ นางสาวรัศมี จิรวีวัฒน์ภัทร

วัน เดือน ปีเกิด 11 เมษายน 2517

วุฒิการศึกษา พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
พ.ศ. 2549 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ตำแหน่ง ครู อันดับ คศ.2 โรงเรียนบ้านเนินรัก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

ที่อยู่ 159 หมู่ 2 ตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76140

โทรศัพท์ 081- 9425459

อีเมล nearnrak @ hotmail.co.th